

NOTAT

19. marts 2009

E&S

/che/adf

Resume af høringsnotater vedrørende udkast til forslag til lov om aktie- og anpartsselskaber samt følgeloven hertil (L 170 og L 171)

1. Indledning

Udkast til forslag til lov om aktie- og anpartsselskaber (selskabsloven) blev den 27. november 2008 sendt i høring hos en række organisationer og offentlige myndigheder. Forslaget bygger på betænkning afgivet af Udvalget til Modernisering af Selskabsretten (herefter Moderniseringsudvalget) d. 26. november 2008. Udkast til forslag til følgelov til lov om aktie- og anpartsselskaber (selskabsloven) blev den 10. december 2008 sendt i høring. Begge forslag havde høringsfrist den 5. januar 2009.

I det følgende gives en kort oversigt over de emneområder, som der især har været fokuseret på i de indkomne hørings svar.

Overordnet er hovedparten af organisationerne mv. positive over for de ændringer, der er foreslået i lovforslaget, herunder især moderniseringen og sammenskrivningen af lovene, ligesom mange af de hørte organisationer hilser den øgede fleksibilitet velkommen.

Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for Kvalitet i Erhvervsreguleringen vurderer, at lovforslaget har positive erhvervsstrukturelle konsekvenser for de af loven omfattede virksomheder og potentielt kan medføre administrative lettelser for ca. 142 mio. kr. årligt på samfundsniveau.

2. Tidspunktet for fremsættelse af lovforslaget

Flere organisationer (DI, Realkreditrådet) har anført, at det seneste års udvikling og finanskrisen ikke skal bruges som begrundelse for ikke at tænke nyt, og at der netop i en tid som denne er behov for at give danske selskaber fleksible muligheder. Der er forståelse for, at den ikke-finansielle del af erhvervslivet særligt i denne tid har behov for en forøget fleksibilitet til kapitalfremskaffelse, samt at der fortsat er et stærkt fokus på reduktionen af de administrative byrder.

Andre (AE-Rådet, Governance for Owners') finder, at ikke mindst den seneste tids begivenheder understreger behovet for sikkerhed og soliditet i erhvervslivet, og at en lempelse af reguleringen af selskabernes kapitalstruktur mv. bør overvejes nøje.

Kommentar

Der er netop i krisetider behov for politisk handling. I nedgangstider er det særligt nødvendigt med fornuftig lovgivning og effektive regler, der både opstiller sikre rammer og giver den fornødne fleksibilitet for dansk erhvervsliv.

3. Lempelse af det formelle kapitalkrav for anpartsselskaber

Ved lovforslaget nedsættes det hidtidige krav om en minimumskapital i anpartsselskaber fra 125.000 kr. til 50.000 kr.

Samtidig hermed understreges det, at der kan være et personligt ansvar, såfremt et selskab drives uden den tilstrækkelige kapital.

Flere organisationer (DI, Ingeniørforeningen, Realkreditrådet, Danske Advokater, Mette Neville, Håndværksrådet) var positive over for det oprindelige forslag om helt at ophæve kapitalkravet for anpartsselskaber og fremhæver den ikke finansielle del af erhvervslivets behov for en 'forøget fleksibilitet til kapitalfremskaffelse' i denne tid. Disse organisationer nævner også, at det eksisterende krav på 125.000 kr. er et beskedent beløb, som alligevel typisk er tabt ved konkurs.

Enkelte organisationer (Foreningen Registrerede Revisorer, AE-Rådet, Advokatrådet og LO) udtrykker bekymring for, om ophævelsen af et formelt kapitalkrav til stiftelse af et anpartsselskab kan fremme misbrug af den begrænsede hæftelsesform som alternativ til personlig hæftelse med samfundsøkonomiske tab og tab for ansatte, kreditorer m.v. til følge. Disse mener dog samtidigt, at den i høringsversionen foreslåede fjernelse vil være med til at fremme aktiviteten blandt iværksættere.

Kommentar

I lyset af den finansielle krise findes tiden endnu ikke moden til helt at afskaffe kapitalkravet i danske anpartsselskaber. Kravet om, at anpartsselskaber skal have en minimumskapital på 125.000 kr. er i det fremsatte lovforslag i stedet foreslået nedsat til 50.000 kr. Det påhviler fortsat stifterne af anpartsselskabet og senere anpartshaverne at vurdere, hvor stor en kapital et anpartsselskab skal have. Dette skøn må udøves under hensyn til selskabets påtænkte virksomhed og bør løbende iagttages.

Kapitalkravet foreslås bl.a. nedsat for at gøre det lettere for de små selskaber at komme i gang. Desuden understreges det, at ethvert kapital-selskab – også anpartsselskaber – er forpligtet til stedse at vurdere den økonomiske situation og sikre, at kapitalberedskabet er forsvarligt. Forsvarlighedskravet kan, afhængig af det enkelte selskabs aktiviteter, føre til, at et selskabs kapitalbehov er større end 50.000 kr.

4. Valg af ledelsesstruktur

Forslaget lægger op til en fuldstændig valgfrihed mellem ledelsesmodeller, således at danske aktie- og anpartsselskaber fremover kan vælge mellem de forskellige europæiske ledelsesmodeller.

Mange organisationer (DI, Håndværksrådet, Danske Advokater, Dansk Investor Relations Forening, Dansk Aktionærforening, Realkreditrådet, Mette Neville, Governance for Owners', Foreningen af Statsautoriserede Revisorer) bemærker, at forslaget om frit valg af ledelsesstruktur bidrager til, at forslaget er internationalt konkurrencedygtigt, og at det sætter attraktive rammer op om det at drive virksomhed i selskabsform i Danmark.

Enkelte organisationer (ATP, LO og Komiteen for god Selskabsledelse) bemærker dog, at den gældende selskabslovgivning giver virksomhederne den nødvendige fleksibilitet til at indrette sig mest hensigtsmæssigt, og udtrykker derfor betænkelighed ved indførelse af valgfrihed mellem forskellige ledelsesmodeller. Disse organisationer mener ikke, at der er et udtalt behov for en større fleksibilitet på ledelsesområdet, og at en øget valgfrihed vil skabe uklarhed i fordelingen af ansvar og kompetencer hos forskellige ledelsesorganer.

Kommentar

Efter gældende ret skal et aktieselskab have en bestyrelse og en direktion, mens et anpartsselskab frit selv kan vælge, om de vil have en bestyrelse, en direktion eller begge dele.

Forslaget bygger på indstillingen fra et flertal blandt Moderniseringsudvalgets medlemmer, og formålet er, at danske selskaber i fremtiden skal kunne indrette deres ledelser, som de ønsker, herunder i lyset af de strømninger og tendenser, som måtte vise sig internationalt. Dette vurderes at være en fordel i forbindelse med Danmarks mulighed for at tiltrække udenlandske virksomheder og herunder give danske selskaber bedre muligheder for at tiltrække udenlandske investorer.

Forslaget tilstræber således at give kapitalselskaberne den størst mulige fleksibilitet ved indretningen af deres ledelsesstruktur. Denne mulighed for fleksibilitet forventes at blive efterspurgt i stigende grad, efterhånden som kapitalselskaberne udnytter muligheden for grænseoverskridende aktiviteter.

5. Medarbejderrepræsentation

I lovforslaget foreslås det, at de eksisterende regler om medarbejderrepræsentation i vidt omfang bevares. Med henblik på at give mest mulig fleksibilitet til danske virksomheder foreslås det dog samtidigt, at der gives mulighed for, at mange af de konkrete regler kan fraviges i enighed mellem ledelse og medarbejdere. Hvis der ikke kan opnås enighed, falder man tilbage på de eksisterende regler.

En række organisationer (DI, Ingeniørforeningen, LO) udtrykker tilfredshed med den fleksibilitet, som er nøgleordet for lovforslagets bestemmelser om medarbejderrepræsentation. Den gennemførte modernisering af

reglerne tager højde for den udviklede praksis og præciserer de uklarheder, som der har været.

Enkelte (Danske Advokater) anfører dog, at man i stedet bør indføre aftalefrihed på området, dog støttet af et sæt præceptive regler, i stil med reglerne i SE-selskaber.

Andre (Komiteen for god Selskabsledelse) finder forslaget om at åbne mulighed for, at udenlandske medarbejdere kan indvælge ledelsesmedlemmer, sympatisk, men mener, at det kan give anledning til en række praktiske og retlige problemer.

Kommentar

Moderniseringsudvalget har overvejet at ændre reglerne om medarbejderrepræsentation gennemgribende, da der generelt var enighed om, at reglerne er meget komplekse. Der var imidlertid enighed i udvalget om, at det ville være en fordel i vidt omfang at videreføre de gældende regler, der er velkendte og godt indarbejdede i mange danske virksomheder. Som følge heraf har man valgt den i forslaget afspejlede løsning, hvor mange af de proceduretunge regler kan fraviges i enighed mellem ledelse og medarbejdere.

6. Aktionærlån

Lovforslaget indeholder forslag om, at der åbnes op for lån til ledelsen og ejerkredsen. Lånene vil dog alene kunne ydes for midler, som selskabet ville kunne udbetale som udbytte, og der er foreslået visse betingelser, der skal være opfyldt, før der kan ydes sådanne lån.

Nogle organisationer (DI, Håndværksrådet, Realkreditrådet) samt et flertal i Moderniseringsudvalget ser forslaget om at tillade aktionærlån som et eksempel på, at danske virksomheder får mulighed for under visse betingelser at udnytte de muligheder, som EU-reglerne giver, på samme måde som i de fleste andre EU-lande. Det anføres i den forbindelse, at man med de foreslåede begrænsninger og betingelser forhindrer misbrug og eventuelle forsøg på skatteunddragelser.

Andre (Dansk Brancheanalyse ApS, AE-Rådet, LD, ATP, Governance for Owners', LO, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Registrerede Revisorer og til dels Mette Neville og Dansk Aktionærforening) tilkendegiver, at de ikke finder, at der er dokumenteret et behov for at tillade lån til selskabets aktionærer eller ledelsesmedlemmer eller personer med nære relationer til denne personkreds. Et selskabs ledelse og dets kapitalejere bør ikke kunne bevilge sig selv lån, da det vil kunne betyde habilitetsproblemer. Det vil endvidere medføre risiko for misbrug af selskabets kapital. Disse organisationer finder derfor, at det nugældende forbud bør opretholdes.

Kommentar

Forbuddet mod aktionærlån har alene national oprindelse. Det er ganske få EU-lande, der ikke tillader økonomisk bistand til ejerkredsen, ledelsesmedlemmer og deres nærtstående. På denne baggrund har Moderniseringsudvalget fundet, at det bør tillades at yde lån til ledelsen og ejerkredsen. Der er alene tale om midler, som selskabet ville kunne udbetale som udbytte, dvs. penge som kreditorerne alligevel måtte have indset ville kunne forlade selskabet som udbytte o.l.

7. Selvfinansiering

Det gældende absolutte forbud mod, at et selskab kan yde økonomisk bistand til tredjemands erhvervelse af kapitalandele i det pågældende selskab, foreslås ophævet som følge af en lempelse af 2. selskabsdirektiv.

Nogle organisationer (Håndværksrådet, Realkreditrådet) samt et flertal i Moderniseringsudvalget støtter forslaget om at tillade selvfinansiering, i overensstemmelse med de muligheder, som ændringen af EU-lovgivningen åbner adgang for, så længe den øgede fleksibilitet ikke øger risikoen for kreditorerne.

Andre (AE-Rådet, LD, ATP, LO, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer og til dels Mette Neville) er af den opfattelse, at det gældende forbud skal opretholdes, da de har de samme betænkeligheder ved selvfinansiering som ved aktionærlån.

Kommentar

Lempelsen af selvfinansieringsforbuddet vurderes ikke at ville medføre en øget risiko for kreditorerne, idet de frie reserver allerede efter den nu gældende retstilstand ville kunne udloddes som udbytte.

En videreførelse af det hidtil gældende selvfinansieringsforbud ville betyde, at der ikke gives den fleksibilitet, som medlemsstaterne i henhold til 2. selskabsdirektiv har mulighed for at benytte, hvorved der overimplementeres.

8. Egne kapitalandele

Det er efter de gældende regler muligt for aktieselskaber at erhverve egne aktier. Anpartsselskaberne har derimod hidtil ikke haft denne mulighed. Ved aktieselskabers erhvervelse af egne aktier er der i dag blandt andet krav om, at erhvervelsen maksimalt må omfatte 10 pct. af selskabskapitalen, og at erhvervelsen kun kan ske med midler fra selskabets frie reserver. Det foreslås, at der ikke længere skal være en begrænsning om, at de egne aktier maksimalt må udgøre 10 pct. af aktiekapitalen. Selskaberne vil også fremover alene kunne erhverve egne kapitalandele for selskabets frie midler, dvs. de midler som selskabet kunne udbetale som udbytte.

Visse organisationer (DI, Danske Advokater) finder, at den foreslåede forenkling af reglerne om erhvervelse af egne kapitalandele vil gøre sel-

skaberne betydeligt mere manøvredygtige i forhold til en smidig tilpasning af kapitalstruktur og aktivitetsomfang.

Andre (AE-Rådet, ATP, Dansk Aktionærforening, Governance for Owners, Risk Metrics Group, LD, LO og til dels Mette Neville) er kritiske i forhold til den foreslåede forenkling, idet de finder, at en ophævelse af den nuværende grænse på 10 pct. blandt andet vil kunne anvendes til at ændre i ejerkredsen til skade for en eventuel kapitalejer med en minoritetspost.

Kommentar

Køb af egne kapitalandele er et nyttigt redskab, hvormed et selskab kan regulere eller tilpasse selskabets kapitalstruktur for dermed at opnå den rette balance mellem selskabets egne midler og dets fremmedkapital.

En videreførelse af de hidtidige restriktive regler ville betyde, at der ikke gives den fleksibilitet, som medlemsstaterne i henhold til 2. selskabsdirektiv har mulighed for at benytte, hvorved der overimplementeres.

9. Ejerregister

Lovforslaget indeholder en bestemmelse om, at selskabet skal registrere oplysninger om kapitalejere i selskabet, når kapitalandelens stemmeret udgør mindst 5 pct. af selskabskapitalens stemmerettigheder eller udgør mindst 5 pct. af selskabskapitalen.

Advokatrådet finder, at indførelsen af et ejerregister bryder med en tradition om beskyttelsen af privatlivets fred, men finder at hensynet til bekæmpelse af økonomisk kriminalitet, kreditor- og investorinteresser samt til gennemsigtighed taler for indførelsen af registret.

Mange organisationer (Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Dansk Aktionær Forening, Dansk Brancheanalyse ApS, Dansk Investor Relations Forening, FRR, Håndværksrådet, LO, Danske Advokater) anfører, at de er særdeles positive over for oprettelsen af et ejerregister.

Enkelte organisationer (Dansk Erhverv, Governance for Owners') støtter oprettelsen af et offentligt ejerregister men foreslår, at grænsen på 5 pct. bør hæves eller sænkes.

Kommentar

Grænsen på 5 pct. er udtryk for et samlet kompromis mellem kræfter, der ønskede at værne om privatlivets fred, og kræfter, der ønskede fuldstændig offentlighed. Begge synspunkter lagde stor vægt på, at SØK kunne acceptere 5 pct. i forbindelse med f.eks. efterforskningsmæssige forhold.

Det har været Moderniseringsudvalgets opfattelse støttet af bl.a. Statsadvokaturen for Særlig Økonomisk Kriminalitet, at ejerbesiddelser på under

5 pct. udgør en så beskeden besiddelse, at der ikke er hensyn, der taler for en øget offentliggørelse.

10. Følgeloven (konsekvensrettelser i anden lovgivning)

Høringsparterne har navnlig fokuseret på forslaget til lov om aktie- og anpartsselskaber (selskabsloven) og har kun i mindre omfang fremsat kommentarer til følgeloven. De høringssvar, der er modtaget til følgeloven, er overordnet positive.

Nogle høringssvar er fremkommet med kommentarer og ønsker om specifikke ændringer til følgeloven.

Finansrådet, Forsikring og Pension samt Realkreditforeningen ønsker blandt andet, at der indføres samme fleksibilitet for finansielle virksomheder som for aktie- og anpartsselskaber med hensyn til ledelsesmodeller, stemmeløse aktier og stemmeretsdifferentiering. ATP deler dog ikke disse ønsker.

Kommentar

Finansielle virksomheder adskiller sig på en række punkter fra andre virksomheder bl.a. ved, at bestyrelsen i kraft af reguleringen af den finansielle branche har en række beføjelser og pligter og ved den udvidede gruppe af fysiske og juridiske personer, der på forskellig vis kan have en økonomisk interesse i den finansielle virksomhed.

En række af de lempelser, som gennemføres i selskabslovgivningen kan derfor ikke gennemføres på det finansielle område uden en tilbundsående analyse heraf. For så vidt angår de foreslåede regler om frit valg mellem ledelsesmodeller vil Finanstilsynet nedsætte en arbejdsgruppe med deltagelse af branchen, der skal analysere, om en tilsvarende modernisering af reglerne er hensigtsmæssig på det finansielle område.